

Received: 26 Dec 2018, Revised: 22 Feb 2019,

Accepted: 15 Mar 2019

นิพนธ์ต้นฉบับ

ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชี
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิรมล จ่านศรี^{1,*}

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยเป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชี และปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่าง โดยการทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีการกำหนดลักษณะงานต่างกัน ระดับการเรียนการสอนที่คณะ/หน่วยงานเปิดการสอนต่างกัน การจัดการเรียนการสอน (สาขาวิชา) ต่างกัน บุคลากรที่ปฏิบัติงานสอนหนังสือพร้อมทั้งปฏิบัติงานการเงิน/บัญชีต่างกัน บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินต่างกัน บุคลากรที่ปฏิบัติงานบัญชีต่างกัน ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำนวนนิสิต/นักศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานไม่ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา ควรบรรจุเจ้าหน้าที่ให้ ตรงกับตำแหน่งงาน และเพียงพอกับการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน เน้นการจัดอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบและแนวทาง ในการปฏิบัติอย่างชัดเจน รวมทั้งหาวิธีปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการตรวจสอบรายงานการเงินที่เจ้าหน้าที่จัดทำเสนอผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ ควรแต่งตั้งให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และนำผลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีไปกำหนดกรอบและตำแหน่งงาน

คำสำคัญ: เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่บัญชี

¹ นักวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติการ กลุ่มงานคลังและพัสดุ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Corresponding author: niramont2518@gmail.com

*Original Article***Factors Affecting Work Performance Problems and Obstacles on Financial and Accounting, Faculty of Public Health, Mahasarakham University**Niramom Jomnongsree^{1,*}**Abstract**

This study was conducted to study the factors affecting the problems and obstacles in the operation of finance and accounting. Faculty of Health Sciences Mahasarakrm university This is an analysis of the problems and obstacles in the operation of finance and accounting. Factors affecting the problems and obstacles in the operation of financial and accounting officers. The statistics used are percentage, frequency, standard deviation. Differential analysis An independent sample T-test was used to analyze the data. One-way ANOVA. Comparison of Factors Affecting Problems and Obstacles in the Performance of Financial and Accounting Officers. Faculty of Public Health, Mahasarakrm university With different job styles. The level of teaching / Teaching staff (disciplines) are different. Teachers work with different financial / accounting. Personnel who perform different financial tasks. Personnel who work different accounts. It has a lot to do with the problems and obstacles. The statistical significance level was 0.05. The number of students was different. The results of this study are as follows. The statistical significance of 0.05. Should contain staff. Match the job And enough to work on each side. Focus on training to understand the rules and guidelines. In practice, clearly. Also find ways to improve the performance to be more effective. The report should be reviewed. The amount of money the staff makes is always offered to management. Internal auditors should be appointed to perform the audit. The results of the study on the problems of financial and accounting work to determine the framework and the work.

Keyword: Financial, Accounting Officer¹ Financial and Accounting Officers, Faculty of Public Health, Mahasarakham University

* Corresponding author: niramom2518@gmail.com

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) ตามนโยบายรัฐบาลที่จะนำประเทศไทยก้าวสู่ Thailand 4.0 ภายใต้การพัฒนาความเป็นเลิศใน 4 ด้าน ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 คือ ยุทธศาสตร์บริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) ประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านการเงินการคลังสุขภาพ โดยกำหนดให้หน่วยบริการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีวิกฤติทางการเงิน ตามหลักเกณฑ์การคิดวิกฤติทางการเงิน ระดับ 7 (Risk Scoring) การประเมินสถานะการเงินจะประเมินทุกสิ้นไตรมาส โดยกำหนดให้หน่วยบริการที่ได้ 7 คะแนน มีความเสี่ยงทางการเงินสูงสุด ทั้งนี้ระบบข้อมูลบัญชีของหน่วยบริการที่ดีมีคุณภาพมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผลการประเมินสถานะทางการเงินมีความถูกต้อง และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยแก้ไขปัญหาลักษณะวิกฤติทางการเงินที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นการขับเคลื่อนการเงินการคลังปี 2561 จึงประกอบด้วย 1. มาตรการในการขับเคลื่อนการเงินการคลัง 2. การบริหารและกำกับแผนการเงิน (PlanFin) 3. เครื่องมือในการดำเนินงานการพัฒนาประสิทธิภาพ ระบบการกำกับและการรายงาน รวมถึงการวางแผนมาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ 1: การจัดสรรเงินอย่างเพียงพอ (Sufficient Allocation) มาตรการที่ 2: ติดตามกำกับด้วยแผนทางการเงิน (Planfin Management) มาตรการที่ 3: สร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (Efficient Management) มาตรการที่ 4: พัฒนาการบริหารระบบบัญชี (Accounting Management) มาตรการที่ 5: พัฒนาเครือข่ายและศักยภาพบุคลากรด้านการเงินการคลัง (Network & Capacity Building)¹

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามก็เป็นองค์กรหนึ่งที่มีมาตรการในการ

พัฒนาเครือข่ายและศักยภาพบุคลากรด้านการเงินการคลัง กล่าวได้ว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (Job Satisfaction) เป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจกันมาก ทั้งจากนักจิตวิทยา นักวิชาการ และนักบริหารงาน การปฏิบัติงานในองค์กรใด ๆ ก็ตาม สิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นก็คือ บุคลากร แม้ว่าปัจจุบันจะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาก โดยเทคโนโลยีนั้นถูกนำมาใช้แทนคนในการทำงาน แต่ก็ไม่ได้เป็นเครื่องบ่งชี้ที่สำคัญที่สุดในความสำเร็จคนที่ทำงานอยู่ในองค์กรนั้นต่างหากที่เป็นเครื่องบ่งชี้ เพราะคนเป็นผู้คิด ผู้ปฏิบัติ และผู้วางแผนในการทำงาน ดังนั้น ถ้าคนนั้นมีคุณภาพ มีความพึงพอใจในงานที่ทำอยู่ก็จะประสบผลสำเร็จดีมากกว่าคนที่ไม่มี ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หรือความไม่พึงพอใจในปฏิบัติงานอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั่นเอง² ความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคล ที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร³ คณะ/หน่วยงานที่สังกัดในมหาวิทยาลัยมหาสารคามต้องได้รับการตรวจสอบจากสำนักตรวจสอบภายใน กองคลังและพัสดุ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อประเมินความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการปฏิบัติงานด้านการเงิน ด้านการบัญชี และด้านการพัสดุ รวมทั้งโครงการต่าง ๆ โดยมีการกำหนดเป็นปฏิทินประจำปี เพื่อออกตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ ซึ่งจากรายงานผลการตรวจสอบส่วนมาก พบว่าการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551

การใช้เงินแต่ละประเภทไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้เอกสารที่ใช้ประกอบการเบิกจ่ายไม่ถูกต้องและครบถ้วนส่งผลให้ การบันทึกบัญชี งบการเงินไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ไม่จัดทำรายงานรับจ่ายใบสำคัญรับเงิน รับจ่ายโดยไม่ออกใบเสร็จรับเงิน หรือไม่มีใบสำคัญการจ่ายเงินจัดทำเงินคงเหลือประจำวันไม่เป็นปัจจุบันแก้ไขหลักฐานการเงิน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน บัญชี รายการจ่ายไม่จัดทำทะเบียนคุมเลขที่ใบสำคัญคู่จ่าย และระบบการควบคุมพัสดุ ไม่สามารถบอกถึงความมีอยู่จริงของพัสดุได้ ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถนำข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้ ในการบริหารได้ และถ้าหากไม่ปฏิบัติตามในหน้าที่ หรือละเว้นมิได้ปฏิบัติหน้าที่ หรือหย่อนสมรรถภาพ จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ถือว่าเป็นความผิดทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษ ตามควรแก่กรณี ผู้ศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น ต่องานการเงินและบัญชี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งจะต้องทำให้การปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและมีประสิทธิภาพ โดยการประยุกต์การบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานการเงินและบัญชี เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่มีไปใช้ในการพัฒนาองค์กรรวมทั้งเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนางานด้านการเงินและบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจ้าหน้าที่การเงิน หมายถึง หัวหน้าฝ่ายการเงิน ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะเช่นเดียว กันกับหัวหน้าฝ่ายการเงิน และให้หมายความรวมถึงเจ้าหน้าที่รับจ่ายเงินของส่วนราชการด้วย

2. เจ้าหน้าที่บัญชี หมายถึง หัวหน้าฝ่ายบัญชี พนักงานซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะเช่นเดียวกันกับหัวหน้าฝ่ายบัญชี โดยทำหน้าที่ตรวจสอบใบสำคัญ บันทึกบัญชี และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 32 คณะ/หน่วยงาน จำนวน 73 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นสำหรับการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพแวดล้อมด้านการบริหารงานระดับคณะภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม รวม

4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านข้อมูล 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านระบบและเทคโนโลยี 4. ด้านการควบคุม

โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะประเมินค่าระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนนจากแบบสอบถาม ดังนี้ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นส่วนของข้อความและเนื้อที่ว่างที่ใช้บันทึกคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ โดยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้เปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (Code) ลงในโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อบันทึกข้อมูลแล้ว ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัย มหาสารคาม โดยนำคำตอบ จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แต่ละข้อ แล้วนำข้อมูลเสนอในรูปแบบของตาราง และแปลผลด้วยการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี ในมหาวิทยาลัย มหาสารคาม โดยนำคำตอบจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับโดยใช้ข้อมูลจากคำถามทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านข้อมูล 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านระบบและเทคโนโลยี และ 4. ด้านการควบคุม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แต่ละข้อ แล้วนำข้อมูลเสนอในรูปแบบของตาราง และแปลผลด้วยการบรรยาย

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 4 เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) โดยการสรุปประเด็น แล้วนำเสนอด้วยการบรรยาย

4. สถิติอนุมาน (Inference Statistics) ได้แก่ค่า t-test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน⁴ เพื่อใช้เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัย มหาสารคาม

5. สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) แบบการทดสอบความ แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ กลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป⁵ ใช้ค่า F-test กรณีค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มเท่ากัน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. จำแนกตามประชากรศาสตร์ที่มีผล ต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงาน การเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังนี้

1.1 ด้านเพศ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านเพศส่งผลกระทบต่อ ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล และด้านการควบคุม ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและ บัญชีไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านเพศส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคใน การปฏิบัติงานด้านบุคลากรและด้านระบบและ เทคโนโลยี ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี ไม่แตกต่างกัน

1.2. ด้านสังกัดคณะ/หน่วยงานผลการ ทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัย ด้านสังกัดคณะ/ หน่วยงาน ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานด้านบุคลากร ด้านระบบและ เทคโนโลยี และด้านการควบคุม ของเจ้าหน้าที่การเงินและ บัญชีไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านสังกัดคณะ/ หน่วยงานส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานด้านข้อมูล ของเจ้าหน้าที่งานการเงิน และบัญชีแตกต่างกัน

1.3. ด้านสถานภาพ ผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพ ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้าน บุคลากร ด้านระบบและเทคโนโลยี และด้านการ ควบคุมของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีไม่แตกต่าง กัน แต่ปัจจัยด้านสถานภาพส่งผลกระทบต่อปัญหาและ อุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลของ เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีแตกต่างกัน

1.4. ด้านอายุ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัย ด้านอายุส่งผลกระทบต่อ ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร ด้านระบบและ เทคโนโลยี และด้านการควบคุมของ เจ้าหน้าที่งาน การเงินและบัญชีไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านอายุ ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานด้าน ข้อมูลของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีแตกต่าง กัน

1.5. ด้านระดับการศึกษา ผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า ปัจจัยระดับการศึกษาส่งผลกระทบต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านระบบและเทคโนโลยี และด้าน การควบคุม ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีไม่ แตกต่างกัน

1.6. ด้านตำแหน่งงาน ผลการทดสอบ สมมติฐานปัจจัยด้านตำแหน่งงาน ส่งผลกระทบต่อปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ด้าน บุคลากร ด้านระบบและเทคโนโลยี และด้านการ ควบคุมของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีไม่ แตกต่างกัน

1.7. ด้านประสบการณ์ทำงาน ผลการ ทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้าน ประสบการณ์ทำงาน ส่งผลกระทบต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้าน ข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านระบบและเทคโนโลยี และด้านการควบคุมของเจ้าหน้าที่การเงินและ บัญชีไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามทรัพยากรทางการศึกษาที่มี ผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ งานการเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดลักษณะงาน (Job description) ผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการกำหนดลักษณะงานส่งผลกระทบต่อปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการควบคุมของ เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีไม่แตกต่างกันแต่ ปัจจัยด้านการหนดลักษณะงานส่งผล ต่อปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ด้าน บุคลากร และด้านระบบและเทคโนโลยีของ เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีแตกต่างกัน

2.2 ด้านระดับการเรียนการสอนที่คณะ/ หน่วยงานเปิดการสอน ผลการ ทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยด้านระดับการเรียนการสอนที่คณะ/ หน่วยงานเปิดการสอนส่งผลต่อ ปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ด้านบุคลากร และด้านการควบคุมของเจ้าหน้าที่ การเงินและ

บัญชีไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านระดับการเรียนการสอนที่คณะ/หน่วยงานเปิดการสอน ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านระบบและเทคโนโลยี ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีแตกต่างกัน

2.3 ด้านจำนวนนิสิต/นักศึกษาของคณะ/หน่วยงาน ผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านจำนวนนิสิต/นักศึกษาของคณะ/หน่วยงาน ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านการควบคุม และด้านระบบและเทคโนโลยีของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีไม่แตกต่างกัน

2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน (สาขาวิชา) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน (สาขาวิชา) ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ด้านบุคลากร ด้านการควบคุม และด้านระบบและเทคโนโลยี ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและ บัญชีแตกต่างกัน

2.5 ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานสอนหนังสือ พร้อมทั้งปฏิบัติงานด้านการเงิน /บัญชี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการ ควบคุมของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานสอน หนังสือ พร้อมทั้งปฏิบัติงานด้านการเงิน/บัญชี ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล ด้านบุคลากร และด้านระบบและเทคโนโลยี ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีแตกต่าง

2.6 ด้านบุคลากร ที่ปฏิบัติงานการเงิน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงิน ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการควบคุม ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงิน ส่งผลต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ด้านข้อมูล ด้าน

บุคลากร และด้านระบบและเทคโนโลยี ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีแตกต่าง

2.7 ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานการบัญชี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานการบัญชี ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากร และด้านระบบและเทคโนโลยีของเจ้าหน้าที่บัญชีไม่แตกต่างกัน แต่ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านข้อมูล และด้านการควบคุม ของเจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีแตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเป็นจริงระดับมากเรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านข้อมูล ด้านบุคลากร และด้านการควบคุม ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ

ปัญหาด้านข้อมูล พบว่า คณะ/หน่วยงานส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการแยกประเภท เอกสารบัญชี รายละเอียดของเอกสารมีความซ้ำซ้อน การแยกประเภทรายได้ การวางระบบบัญชี ปัญหาการจัดระเบียบเอกสาร การบันทึกบัญชีให้ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาการรับงานและการส่งงานต่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาด้านบุคลากร พบว่า พนักงานที่มีประสบการณ์ต่างกัน ต่างก็นำแนวคิดหลักการ กระบวนการปฏิบัติงาน มาใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ขาดการร่วมมือกัน ในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายในคณะ/หน่วยงานไม่ว่าจะมีวุฒิการ ศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี หรือปริญญาตรี ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางการเงินและบัญชี ไม่ตรงตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่

ปัญหาด้านการควบคุมการตรวจสอบพบว่า ปัญหาจากบุคลากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ส่งผล ให้ความชำนาญในการตรวจสอบข้อมูล การรับรู้และเกณฑ์ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการคิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีเกิดความผิดพลาดรองลงมาคือ ปัญหาด้านระบบและเทคโนโลยี ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรการเงินและบัญชี พบว่า คณะ/หน่วยงานบางแห่งประสบปัญหาด้านฮาร์ดแวร์หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบปฏิบัติการ GFMS ที่เชื่อมโยงกัน การนำข้อมูลเข้าระบบ การบันทึกรายการเข้าสู่ระบบไม่ครบถ้วน ส่งผลให้การประมวลผลระบบงานไม่ถูกต้อง และกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานด้านบัญชีของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 โดยทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานด้านบัญชีในด้านรายละเอียดของเอกสาร ปัญหาการแยกประเภทรายได้ ปัญหาการควบคุมด้านการรับ – จ่าย ปัญหาการวางระบบบัญชี โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาข้อบังคับเกี่ยวกับงานด้านบัญชีที่ยังไม่เรียบร้อย ปัญหาโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปไม่เหมาะสมกับโรงเรียน และอุปกรณ์จัดทำบัญชี ไม่ทันสมัย ปัญหาระบบตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนไม่ครบถ้วนเพียงพอ และปัญหาการจัดหาผู้ทำบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดมีค่าใช้จ่ายสูง ปัญหาการดำเนินงานด้านบัญชี และการจัดทำบัญชีตามคู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจในการรับรู้รายได้ว่าควรเป็นประเภทใดถึงแม้ว่าจะมี การแบ่งประเภทรายได้ตามคู่มือแล้วก็ตาม⁶ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจการบริหารงานคลังของเทศบาลตำบล ในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา พบว่า บุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ เช่น งานด้านพัสดุ งานจัดเก็บรายได้ องค์การมีการโอนย้าย มีนโยบายผู้บริหารที่ประหยัดงบประมาณด้านบุคลากรการปฏิบัติหน้าที่แต่งตั้ง บุคคลหนึ่งคนแต่ปฏิบัติหน้าที่หลายตำแหน่งให้รับผิดชอบทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า และการตรวจสอบความถูกต้องด้านเอกสารตั้งแต่เริ่มจนแล้วเสร็จมอบหมายให้บุคคลเดียวดำเนินการ⁷ และสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชี ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา เรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจ วิธีการแยกประเภทเอกสารบัญชี รายละเอียดของเอกสารมีความซ้ำซ้อน การแยกประเภทรายได้ การวางระบบบัญชีปัญหาการจัดระเบียบเอกสารการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานรวมถึงปัญหาการรับงานและการส่งงานต่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง⁸

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการสอบถามปัญหาในการปฏิบัติงานและความต้องการในการ ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะสมรรถนะการทำงาน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบงานการบริหารการเงินการบัญชีของ ส่วนราชการ และการใช้ระบบ บริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) เพื่อยกระดับการบริหารงานการเงินการคลังให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คณะ/หน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. คณะ/หน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีหรือกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกัน เช่น การ

แข่งขันกีฬาการนันทนาการภายในองค์กร เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ที่ดี ควรสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

3. คณะ/หน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีสวัสดิการที่ดีให้กับพนักงานทุกๆ ระดับ เพื่อเป็นการ สร้างขวัญและกำลังใจ และทำให้พนักงานเห็นถึงความมั่นคงในอาชีพและชีวิตต่อไปในอนาคต

4. ด้านการรับเงิน ควรบรรจุเจ้าหน้าที่ให้ตรงกับตำแหน่งงาน และให้เพียงพอกับการปฏิบัติงานในแต่ละด้านและเน้น จัดอบรมผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ และแนวทาง ในการปฏิบัติอย่างชัดเจน รวมทั้งหาวิธีปรับปรุงแก้ไขการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ด้านการเก็บรักษาเงินควรมีการตรวจสอบรายงานการเงินที่เจ้าหน้าที่จัดทำเสนอผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ และควรแต่งตั้งให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน เพื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติงานอยู่เสมอ นำผลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของงานการเงินและบัญชีไปกำหนดกรอบและตำแหน่งงาน รวมถึงการฝึกอบรมในด้านการจัดทำบัญชี ด้านการรับ-จ่ายเงิน และด้านการเก็บรักษาเงินให้กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
รายละเอียดตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข
ประจำปีงบประมาณ 2561. กรุงเทพฯ: 2561.
2. วิชัย แหวนเพชร. มนุษย์สัมพันธ์ในการ
บริหารอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: ธรรมกมล;
2543

3. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการ
บริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต;
2535.
4. ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการ
วิจัย. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์; 2544.
5. กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติ
สำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
6. วราภรณ์ เจริญรัมย์. ปัญหาการดำเนินงาน
ด้านบัญชีของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด
ปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์). ปทุมธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์; 2552.
7. เกตุสิณี ดวงประสาธ. ปัญหาอุปสรรคและ
ความพึงพอใจการบริหารงานคลังของ
เทศบาลตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
(วิทยานิพนธ์). พระนครศรีอยุธยา:
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ศูนย์วาสุกรี; 2552.
8. รัตนาภรณ์ ศุภประเสริฐ. ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหา
และอุปสรรคในการปฏิบัติงานของงานการเงิน
และบัญชีในสถานศึกษาสังกัด สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (การค้นคว้า
อิสระ). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
วชิรเวศน์; 2544.